

## คุณความดี

พระอาจารย์สงบ มนฺสฺสนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ไฉ่รายการตามหาแก่นธรรม เห็นใหม่ โยมเขาพูดว่าไปทางใต้ ไปคุยกับพระตั้ง ๓ - ๔ ชั่วโมง แหย่อย่างไรก็ไม่โมโห แหย่ก็ไม่โมโห ไปหาหลวงตาพูด ๒ คำเท่านั้น โอ๊ย โมโหมากเลย ใหนว่าเป็น พระอรหันต์ พระอรหันต์ทำไมแหย่เข้าไป ๒ คำโมโหโทโสขนาดนั้น พระอรหันต์ทำไมเก็บความ โมโหไว้ไม่อยู่ เห็นใหม่ แล้วยกหัวเราะกันครืนๆ ทั้งรายการเลย นั่นเขาพูดนี้ เพราะอะไรล่ะ?

เพราะเขาเป็นลูกศิษย์อาจารย์เดียวกันทั้งหมด นักวิชาการใช้ใหม่ ความเป็นวิชาการ วิชาการมัน เป็นสิ่งที่ดี วิชาการที่เป็นแผนที่ อาจารย์มหาบัวเคยไปเอ็ดพวกหมอ เพราะพวกหมอนี้ถือว่าผู้เรียนหมอ เป็นปัญญาชน คนที่ว่ามีปัญหามากกว่าเขา จะมีทิฐิมานะมาก หมอนี้จะมีทิฐิมานะมาก แต่วิชาที่เรียน มามันเป็นวิชาชีพ มันไม่ใช่วิชาแก้กิเลสหรอก

นักวิชาการก็เหมือนกัน นักวิชาการนี้รู้วิชาการมาก แล้วเอาวิชาการนั้นมาเป็นพื้นๆ ึง มัน เปรียบเหมือนไฟ ไฟเห็นใหม่ ไฟเผา พอเผาอะไรเข้าไป มันเป็นอารมณ์ของความโกรธ ไฟเผาเข้าไป แต่ไฟนี้ ในการก่อสร้างบ้านเรือน ในก่อสร้างสิ่งก่อสร้าง ไฟมันสามารถเชื่อมต่อเหล็กขึ้นมาให้เป็น สิ่งก่อสร้างที่สูงขึ้นมาได้ เห็นใหม่ ไฟมันใช้ได้ ๒ อย่าง ใช้ในทางที่ว่าเป็นทางโมโหโทโสก็ได้ อารมณ์โกรธเห็นใหม่ แต่ใช้ในทางดี ธรรมก็เหมือนกัน พระอรหันต์ต้องเป็นพระอรหันต์ดี ในเมื่อ ท่านว่าท่านเป็นพระอรหันต์นะ แต่การแสดงออก นักวิชาการจะเอาอะไรมาจับพระอรหันต์ล่ะ?

ในครั้งพุทธกาล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้เป็นพระอรหันต์นะ แล้วมีอยู่กาลหนึ่งคราวหนึ่ง เห็นไหม “นาคิตะ นั้นพวกใคร อย่างกับชาวประมงเขาหาปลากัน พวกใคร?” บอกตามไปหา “อย่างกับชาวประมงเขามาหาปลากัน พวกใคร?” ถามพระนาคิตะ

พระนาคิตะบอกว่า “พระลูกศิษย์พระสารีบุตร” ก็บอกว่า “เหมือนชาวประมงหาปลา กันเหมือนชาวประมงเขามาหาปลา กัน” ก็เลยบอกว่า “ให้ไล่ไปให้หมด!” ให้ไล่ไป เห็นไหม

ลูกศิษย์พระสารีบุตรจะมาราบพระพุทธเจ้า เข้ามาหาพระพุทธเจ้า แล้วเข้ามาถึงกลางคืน ส่งเสียงดัง เกือบของอยู่ กำลังจัดที่นอนอยู่ “ให้ไล่ไปให้หมดเลย!” จนพระนาคิตะก็ต้องไปไล่ออกไป นี่พระพุทธเจ้าไล่ออกไป เห็นไหม ไล่ออกไป จนพรหมเข้ามาจะว่า “พระที่บวชใหม่ก็มี ผู้ที่ยังไม่รู้ก็มี” ก็ว่าให้ไปเรียกกลับมา ไปเรียกกลับมาแล้วมาสอนเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาก็มี ขนาดนั้นเห็นไหม

เวลาผิดแล้วมันไล่ออกไปได้ เห็นไหม พระพุทธเจ้ายังทำขนาดนั้น มีอารมณ์ คำว่า “มีอารมณ์ โกรธ” มันไม่ใช่อารมณ์โกรธแบบโลกๆ เขา แต่ทางวิชาการใช้ไหม ว่าต้องไม่มีอารมณ์เลย ต้องเป็นเหมือนกับผ้าพับไว้ ต้องเรียบง่ายเหมือนผ้าพับไว้ทั้งหมด เห็นไหม แล้วก็ว่าเหย้าไปอย่างไรก็ไม่ มีอารมณ์

นี่มันเป็นเหมือนความเหมือนใจ ความเหมือนกับความจริงมันต่างกัน ความเหมือนนักวิชาการ มันเข้าได้แค่ถึงความเหมือน เห็นไหม เข้าถึงความเหมือนก็เก็บกดความอันนั้นไว้ เก็บกดไว้ว่าให้เราอยู่ในขอบเขตไว้ตลอดเวลา ให้เราอยู่ในขอบเขต เก็บกดไว้ แต่ความจริงมันเป็นอย่างนั้นจริงไหม? มันจะเป็นอย่างที่ว่ากิเลสมันหมดไปไหม?

ถ้ากิเลสหมดไป มันต้องกล้าหาญ อย่างเช่น ที่ว่าอาจารย์มหาบัวบอกว่า “สมัยที่อยู่กับหลวงปู่ มัน หลวงปู่มันเป็นพระอะไร?” หลวงปู่มันเผาแล้วเป็นพระอรหันต์ แต่เวลาหลวงปู่มันเอ็ดพระนะ พระนี่กลัวจนตัวสั่นกันไปหมดเลย พระนี่จะกลัวมาก กลัวหลวงปู่มันมาก หลวงปู่มันจะรู้วาระจิตไปก่อนด้วย ว่ารู้ไปข้างหน้านะ แล้วไปหาว่าคิดอย่างนั้นถูกได้อย่างไร? ทำอย่างนั้นถูกได้อย่างไร? ถ้ามันเป็นประโยชน์ แต่ถ้าคิดดีแล้วมันเป็นโทษ ท่านจะไม่พูดเลย แต่ถ้ามันเป็นประโยชน์

นี่ก็เหมือนกัน หาว่าไปคุยกับทางนั้น ๓ ชั่วโมง ไม่มีปฏิกิริยาเลย เจ็บสงบแล้วไม่ประกาศตนว่าเป็นพระอรหันต์ แต่ผู้ที่ประกาศตนว่าเป็นพระอรหันต์ เห็นไหม ไปแห่ ๒ คำ โอ้อโฮ โมโหโทโสนี้ ออกมารุนแรงมาก แล้วก็หัวเราะกันครืนทั้งรายการเลยนะ ว่านั่นหรือพระอรหันต์ ก็ว่าเขาดูถูกว่าไม่ใช่พระอรหันต์ไง เขาไม่เชื่อว่าความเป็นอย่างนั้นเป็นพระอรหันต์ไง

เพราะว่าเขาเอาวิชาการของเขา วิชาการคือนักวิชาการทั้งหมด ถ้าไปคุยกันทางนั้นเขาจะเข้ากันด้วยวิชาการ เขาเข้ากันด้วยวิชาการ เขาเข้าด้วยความเหมือน เขาเข้าด้วยความเป็นรูปแบบนั้นเห็นไหม แต่เขาไม่ได้เข้าด้วยความเนื้อหา แล้วมันได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา?

จากว่าโกรธที่สุด จากที่ว่ามันววลที่สุด ให้มันเป็นอยู่ตรงกลาง เห็นไหม นี่ลุยฉายเง การลุยฉายไปลุยฉายมา การพื่อนไปการพื่อนมา การอยู่ตรงนั้นอยู่แต่วิชาการ แล้วมันได้อะไรขึ้นมา มันเป็นคนมยปัญญา มันไม่ใช่ภาวนามยปัญญา ความเป็นพระอรหันต์มันไม่ได้เป็นที่ตรงกิริยาตรงนี้ ความเป็นพระอรหันต์มันเป็นที่ใจ ใจขาดจากกิเลส ใจขาดจากทั้งหมด ใจนั้นเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ใจนั้นจะออก-ไม่ออก นั่นมันไม่มีเลย มันเป็นหัวใจที่ว่าพ้นออกไปแล้ว มันไม่มีเลย

แต่พยายามจะออกมา กระเพื่อมออกมาคือจับใจ จับออกมา เพื่อกระเพื่อมออกมา ลือเป็นสมมุติออกมา มโนสัญเจตนาหารต้องตั้งอยู่ที่ใจ สติมันพร้อมมาขนาดนั้น แต่ทำไมท่านโมโหโทโสล่ะ? ทำไมท่านคุดะ? คุณเพื่อจะให้มันเข้าเป็นเหตุเป็นผลไง คุณเพื่อคนที่มันกำลังจะผิดพลาดไปไง คุณเพื่อให้คนนี้เข้าร่องเข้ารอยในความคุดันนั้น เห็นไหม คุดันนี้มันเป็นคุณประโยชน์นี่นา

มันเหมือนกับไฟที่เขาเชื่อมเหล็กกัน เห็นไหม ไฟเชื่อมเหล็กมันก็ต้องสปาร์คตัวมันเองอย่างรุนแรงมาก แต่เชื่อมเสร็จแล้วเห็นไหม เหล็กมันขึ้นเป็นโครงสร้างขึ้นมา เป็นบ้านเรือนขึ้นมา เป็นสังฆกรรมขึ้นมา เป็นธรรมนี้มันเป็นนามธรรม แต่คำสั่งสอนขึ้นมาให้ผู้รับรับได้ความสะเทือนใจขึ้นมา นั่นมันทำให้ใจนั้นเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา วุฒิภาวะของใจที่รับฟังขึ้นมามันมีโครงสร้างขึ้นมาในใจนั้น มันถึงไฟอันนี้มันต้องคุณ เพื่อเป็นมรรคไป

มันมี ๒ อย่าง คุณแบบเขาโมโหโทโสทางโลกเขา อันนั้นเขาคุณเพื่อจะทำลายกัน แต่นี้มันคะ  
อริยสังขัง เห็นใหม่ ความเพียรชอบ ความเห็นชอบ ความดำริชอบ คำรินี้มันคำริออกนอกทาง แต่ผู้ที่ไม่  
ทำอะไรเลย ผู้ที่ปล่อยให้มันเป็นความเหมือนใจ เก็บกิริยาไว้ทั้งหมด คุณก็ไม่ได้ ว่าก็ไม่ได้ แล้วมันจะมี  
สิ่งใดเกิดขึ้น?

ฝนมันจะตก ฟ้ามันต้องร้อง เห็นใหม่ ฟ้าจะร้อง ฝนนั้นครึนคราน แต่ฝนตกลงมาขึ้นเย็นน้ำ คน  
มองตรงนี้ไม่ออกใจ มองว่าสังขารที่มันแสดงตัวออกไป มันแสดงให้คนโง่ คนที่ไม่เข้าใจ คนที่ไม่รู้  
...เห็นนี้ คนที่ไม่รู้แล้วดึงให้เข้าทาง อันนั้นมันเป็นกิริยาเหมือนกัน กิริยาของพระอรหันต์กับกิริยาของ  
ปุถุชนเหมือนกัน กิริยาเหมือนกัน เห็นใหม่ ถึงขั้น ๕ ที่เป็นภาระนี้ ขั้น ๕ ที่เป็นทุกข์ใจ

ขั้น ๕ ที่เป็นทุกข์ เห็นใหม่ ขั้น ๕ ก็ความคิดเหมือนกัน แต่เป็นขั้นฆมาร ขั้นนี้ผู้ที่เป็น  
ความคิดเรา เรายึดมั่นถือมั่น ความยึดมั่นถือมั่นใครมาสะกิดไม่ได้เลย มันจะมีความโมโหโทโสเกิดขึ้น  
เพราะว่าเรายึดมั่นถือมั่น เราหวงเราแหน เรากอดของเราไว้ นี่ขั้นฆมาร

แล้วขั้นที่เป็นภาระละ มันเป็นภาระเฉยๆ ภาระแค่สื่อความหมาย สื่อให้รู้กัน สิ้นนั้นเป็นสิ้นนี้ สิ้น  
นั้นเป็นสิ้นนี้ คำพูดที่สื่อถึงกัน ถ้าหยาบจับต้องมันก็สื่อกันได้ ถ้ามันสื่อแล้วมันปล่อยวาง มันก็ไม่มีอะไร  
เห็นใหม่ ขั้นที่เป็นภาระ มันไม่ไปทำให้กระทบ มันไม่ไปทำให้เดือดร้อนหรืออก มันไม่มีความ  
อุปาทาน ไม่มีการยึดมั่นถือมั่น มันจะไม่มีความโมโหโทโสออกมาเลย

แต่! แต่ในเมื่อน้ำป่าไหลออกมา เห็นใหม่ สิ่งที่เราควรจะเป็นประ โยชน์ สิ่งที่เราควรจะเป็นธรรม สิ่ง  
ที่เราควรคนๆ นั้นให้ได้คิด มันก็ต้องรุนแรงอย่างนั้น เด็ก... เด็กจะออกไปทำความผิด เราบอกว่าหนูเอ๊ย  
อย่าไปนะ อยู่สบายๆ ใครมันจะฟัง มันก็ต้องใช้อารมณ์ที่ดูว่ากล่าว แต่ดูว่ากล่าวด้วยอุบายวิธีการ  
เพื่อจะให้เด็กของเราเป็นคนดี ฉะนั้นกิริยานี้มันถึงเหมือนกันใจ

ความเหมือนกันของกิริยา เห็นใหม่ว่าปุถุชนกับพระอรหันต์เหมือนกันตรงนั้น แต่หัวใจที่เป็น  
พระอรหันต์ต่างหาก หัวใจที่เป็นพระอรหันต์อันนั้นมันไม่มีทางกระเพื่อมออกมาเด็ดขาด กระเพื่อม  
ออกมามันก็มีสติรู้มาตลอดเวลา นี่รู้ออกมา แล้วใครจะเอาความรู้อันนี้ไปจับล่ะ?

พอมันจับไม่ได้ มันไม่ได้คุยกับผู้รู้ด้วยกันนี่นา คุยกับนักวิชาการด้วยกัน เห็นไหม ว่าแห่ ๒ คำเข้าไปก็โมโห ฟังสิ! ฟังว่าคุยกัน ๓ - ๔ ชั่วโมงไม่มีปฏิกริยาเลย ก็คุยกันด้วยวิชาการไง คุยฉายไป ไร ไปรามาอยู่ด้วยกัน ๒ ฝ่าย มันจะมีอะไรไปสะเทือนใจกันล่ะ มันไม่มีอะไรไปสะเทือนใจกัน มันไม่มีสิ่งใดเป็นประโยชน์ขึ้นมา เห็นไหม เป็นวิชาการไง ธรรมสากจตุธา เอตมมุงคฺลุมตฺตมํ ใจ ถ้าพฤติกรรมเป็นกาลเวลาเป็นมงคลอย่างยิ่ง อันนี้พูดให้หลับให้เคลิบเคลิ้มกันไง พูดวิชาการ พูดให้น้ำลายแตกฟองไป แล้วสะเทือนหัวใจไหมล่ะ?

มันก็ถึงว่าไม่มีอะไรกัน ๓ - ๔ ชั่วโมง ให้ครึ่งวันก่อนวันมันก็ไม่มีอะไรต่อกัน เพราะอะไร เพราะมันเป็นความเหมือนนี้ มันไม่ใช่ความจริง แต่ถ้าเป็นความจริง แห่เข้าไป ๒ คำ พอแห่เข้าไป ๒ คำ โอ้อโฮ โมโหโทโส ไหนประกาศตนว่าเป็นพระอรหันต์ ทำไมพอพูดเข้าไป ๒ คำมีโมโหโทโส โอ้อโฮ โกรธมากออกมา แล้วก็หัวเราะกันครืนเลยนะ

โมโหโทโสเอาอะไรไปจับ? คำว่า “แห่” แห่เพื่ออะไร แห่เพื่อลองของ แห่เพื่อให้ทางโน้นมีอารมณ์ขึ้นมาใช่ไหม?

ถ้าเป็นผู้ที่ว่าเขาต้องการประโยชน์ขึ้นมา เขาเฉยเสียก็ได้ อาจารย์จะเฉยชะไม่พูดมันก็ได้ บางทีเขาแห่ขนาดไหนท่านยังไม่พูดเลย ไม่พูด ไม่สนใจ คนจะทำผิดขนาดไหนก็ไม่พูด แต่อะไรที่เป็นประโยชน์ไป เป็นประโยชน์ที่ว่ามรรคผลนิพพานมีอยู่ สิ่งที่สำคัญมีอยู่ คนที่รู้ยังมีอยู่นะ

อย่าคาดหวัง อย่าหวังว่าเราเป็นนักวิชาการ เรามีความรู้สูงมาก โลกนี้อยู่ในความคิดของเรา เรา จะเก่งมาก เราจะครอบคลุมไปหมด แล้วไม่มีใครรู้เหมือนเรา นั่นมันยึดมั่นถือมั่นตรงนี้ไง ผู้รู้มีอยู่คือ หมายถึงว่าผู้รู้ถึงธรรมมีอยู่ ไม่ใช่ผู้รู้วิชาการมีอยู่ ผู้รู้วิชาการนี้ การศึกษาเล่าเรียนเรียนทันกันได้หมด การศึกษา การประกอบอาชีพการงานมันทันกันได้นะ เวิร์กรรมมันซับซ้อนไปๆ มันต้องวนมาถึงจุดหนึ่งจนได้นะ

แต่ผู้รู้จริงมีอยู่ไปถึงมรรคผลนิพพาน ถึงของจริง พระอรหันต์ที่มีจริงมีอยู่ การแสดงออกมาก็ การแสดงออกมาแบบพระอรหันต์ไง การแสดงออกมานั้นนั่นคือแสดงออกมาให้ผู้ที่ว่ามันรู้แน่นอนอยู่

ให้รู้ว่าสิ่งนั้นผิดอยู่ แต่! แต่วิชาการก็ไม่สามารถรับกรรมอันนั้นได้ไง ถึงว่าอันนั้นยังเป็นความโกรธอยู่ เห็นไหม แห่เข้าไป ๒ คำนั้นเป็นความโกรธอยู่

ก็ไปแห่ไปลองของนี่นา มีอยู่ของเขาวาฆาณะ ของเขาที่วิชาการเขาวาฆา มา เวลาขันชขาดไปแล้ว จะหาย จะไม่มีโกรธ ไม่มีเกลียด จะเรียบง่าย ขันชขาดแล้วไม่มีใจ ขันชขาดแล้วไม่มี ขันชขาดคือ ความจำไม่มีใจ ความกระทบกระทั่งไม่มี มันจะว่าง มันจะโล่ง มันจะไม่มี อันนั้นมันขอนไม้ อันนั้น มันเป็นธาตุเฉยๆ ใจ

แต่ธาตุรู้ไม่เป็นเช่นนั้น ธาตุที่เป็นพระอรหันต์ ธาตุที่รู้ดี ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังกลับไปสอนไปโปรดบิดา เห็นไหม ทำไมไปเอาธาตุมาบวชเป็นเณร?

“สารีบุตรบวชให้เถิด”

นี่จะให้สมบัติทรัพย์อะไรใน โลกนี้? มาขอสมบัติ นางพิมพาให้ธาตุมาขอสมบัติใจ

บอกว่า “พิจารณาแล้วสมบัติในโลกนี้ สมบัติที่เขาขอ สมบัตินั้นมันแค่ปกครองบ้านเมือง”  
บอกว่า “ให้พระสารีบุตรบวชให้” เห็นไหม บวชให้

พอบวชให้แล้วเณรธาตุก็เป็นพระอรหันต์ขึ้นมา เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาเพราะอะไร เพราะให้อริยทรัพย์ใจ แล้วพระพุทธเจ้าไปนะ ขันชขาดไปทำไมจำได้ละ? สัญญาหมายที่ความจำได้ว่าธาตุนี้ เคยเป็นลูกมาเก่า จำได้หมายความว่า เป็นพ่อ แต่ของเขาวาฆาขันชขาดแล้วไม่มี คืออารมณ์ไม่มีใจ

นี่ไงนักวิชาการ วิชาการใคร่ครวญว่าเวลาขันชขาด เวลาพิจารณาออกไป กิเลสขาดออกไปแล้ว ขาดออกไปหมดเลย เหมือนกับ โล่งอยู่ ตัวเองอยู่บนอวกาศ สือกับใครไม่ได้เลย ว่าง โล่ง เป็นอวกาศอยู่ อย่างนั้น มันเป็นนิพพาน

พรหมลูกพี่! มันเป็นอุปกิเลส มันเป็นความว่างที่ปิดกั้นความรู้สึกของคนไว้ใจ ชุกความเห็นของตัวเอาไว้ได้พรหม กลัวว่าเขาจะหาว่าเรามีอารมณ์ พยายามกลบเกลื่อนเอาไว้ใจ

มันถึงว่าไม่มีความรู้สึกใจ ว่าชั้นขาด ขาดสูญไป แล้วมีคนมาถามอาจารย์ อาจารย์บอกใจ บอกว่า “ชั้นขาดมันขาดมี” ชั้นขาดคือว่าเวลาพิจารณาเข้าไป พิจารณากายเข้าไป พิจารณาจิตเข้าไป กายกับจิต ชั้นนี้มันขาดออกไป มันจะขาดออกไปแบบมันเอามือตัดน้ำ พอตัดออกไปสมุจเฉทปหานขาดออกไป เห็นหมด สังโยชน์ที่มันติดอยู่มันจะขาดออกไป

พอมันขาดออกไปแล้ว มันก็กลับมาอยู่เหมือนเก่าเพราะอะไร เพราะภารา หเว ปญจกฺขนฺธา ชั้นนี้เป็นภาระอย่างอื่นจนกว่าจะถึงกับปรินิพพานไป ถึงเวลาดับชั้น เห็นใหม่ ดับชั้น แต่กิเลสเวลาตายขึ้นไป พระอรหันต์ตายกับปุถุชนตายถึงต่างกัน พระอรหันต์ตายนะ กิเลส ชั้นนี้มันขาดมาตั้งแต่ตอนสมุจเฉทปหานแล้ว เวลาตายไปจิตมันมีความสุขมากเพราะอะไร เพราะมันจะไปเสวยวิมุตติสุขของมัน

“สุอุปาทิเสสนิพพาน” คือว่าเป็นพระอรหันต์อยู่ แต่ยังมีพวกเศษส่วนนี้คุมมันอยู่ ยังมีเศษมีส่วน มีความเป็นภาระ ชั้นนี้ต้องเป็นภาระ ต้องพาจับพาคิด เห็นใหม่ มันยังมีอยู่ แต่จะตายไปนี้มันมีความสุขมาก กับปุถุชนนะที่ว่าชั้นขาดๆ ชั้นนี้ไม่มี เวลามันตายไป มันจะไม่มีไปไหน? ถ้าไม่มีเขียนพินัยกรรมไว้ทำไม? ทำไมต้องเขียนพินัยกรรมไว้? ถ้ามันขาดไปแล้วมันต้องไม่มีสิ นี่ยังห่วงนะ เขียนพินัยกรรมไว้ละ ตายแล้วต้องเผออย่างนั้นนะ ต้องเอากระดูกไปโรยที่นั่นๆ อันนั้นมันอะไร?

อันนั้นมันไม่ใช่ภาระ มันไม่ใช่ความคิด มันไม่ใช่ชั้นผูกมัด มันอะไร?

แต่จะบอกว่าอันนั้นเวลาพูด ๓ ชั่วโมง ๔ ชั่วโมงไม่มีอารมณ์นะ แต่ถ้าพูดแล้ว ๒ คำนี้ แหม ต่อเข้ามามีอารมณ์มากนะ ธรรมมันก็คือธรรม ธรรมอยู่ในหัวใจที่เป็นธรรม พระอรหันต์ก็อยู่ในใจที่เป็นพระอรหันต์ใจ ใจที่ขาดจากกิเลสแล้วนั่นถึงเป็นพระอรหันต์ เห็นใหม่ เวลามันตายถึงตายอย่างนั้น นี้ผู้รู้รู้อย่างนี้ไง

แต่นั้นไปแห่ผู้รู้ंना ไปแห่ผู้รู้ กิดว่าผู้รู้จะเหมือนกับความเห็นของตัวเอง ความเห็นของนักวิชาการใจ ความเห็นของการฉุฉายใจ รำป้อกันไปป้อกันมาใจว่าอันนั้นจำมา เห็นใหม่ นิพพานต้องเป็นอย่างนั้นนะ อยู่กันกลางอวกาศ สื่อกับใครไม่ได้เลย สื่อกับคนโน้นก็ไม่ได้ เพราะสื่อแล้วมัน

จะเกิดอารมณ์ ต้องออกมานี่มๆ นวๆ เห็นไหม มันถึงไม่ได้ประโยชน์อะไรกัน ลูกศิษย์ลูกหาถึงเป็นอะไรขึ้นมา?

หลวงปู่มั่นนี่เป็นพระอรหันต์ เพราะว่าท่านได้ดับขันธไปแล้ว เผลอแล้วกระตุกท่านเป็นพระธาตุทั้งหมดเลย แล้วท่านฝีกออกมา เห็นไหม หลวงปู่ขาวก็เผลอตามไป หลวงปู่แหวนก็เผลอตามไป หลวงปู่พรหมเผลอตามไป ตายแล้วเผลอๆ เผลอแล้วเก็บกระตุกไว้ไปยืนยันกันว่าเป็นพระธาตุแล้ว แล้วคำสั่งสอนมาเห็นไหม ถึงไม่ขัดกัน ไม่ขัดกัน ได้ตรวจสอบกันมาแล้ว นี่คือพระอรหันต์

พระอรหันต์นี้รู้ตามความเป็นจริงใจ แล้วพระอรหันต์ไม่ใช่พระอรหันต์แบบเป็นไป๊ใจ พระอรหันต์แบบไม่ยอมรับรู้อารมณ์ใจ เวลาผิมนานะ ท่านแสดงอาการให้เห็นว่าอันนี้เป็นสิ่งที่ผิดพลาดใจ ให้ลูกศิษย์นี้กลัวจนตัวสั่นนะ หลวงปู่มั่นอยู่นี่ครูบาอาจารย์บอกว่า “เวลาหลวงปู่มั่นเสียงดังขึ้นมา แผลงเสียงขึ้นมา ธรรมมันออกมา” ธรรมคือว่าพยายามชี้ความผิดให้เราเห็น ให้เราเจ็ดหลาบ ให้เราจำว่าเราไม่สามารถชนะใจของเราได้ เราโดนกิเลสมันจูงจุมกไป กิเลสทำให้เราชนกับปัญหาต่างๆ แล้วทำให้เกิดอารมณ์ขึ้นมา เห็นไหม แล้วท่านก็แผลงออกมาว่าอันนั้นเป็นความผิด

เห็นไหมว่าสิ่งใดทำแล้วเกิดขึ้นคือความโศกเศร้าเสียใจรำพัน มันไม่ดีเลย แต่เราก็ไม่มีใจจะยับยั้ง ไม่มีใจจะคิดให้เป็นประโยชน์ ท่านต้องกระหนาบมาให้เราคิด ให้เราคิด อันนั้นเป็นโทษหรือ? อันนั้นเป็นทำให้ท่านเป็นความโทษหรือ? อันนั้นคือธรรมาวุธ อันนั้นคืออาวุธให้ลูกศิษย์ลูกหาที่มันอ่อนด้อย ที่มันไม่มีภูมิปัญญา ไม่สามารถเอาตัวเองรอดได้ให้มันเป็น...

เห็นไหม จากใจดวงหนึ่ง จากธรรม จากหัวใจดวงหนึ่งที่เป็นธรรม ส่งความธรรมาวุธ ธรรมาวุธนี้เป็นธรรมนี้มาให้กับหัวใจที่มีกิเลส ชำระกิเลสเต็มตัว แต่มันเข้าใจว่ามันมีความรู้สูงไป มันเป็นลุ่มลุ่มรายอยู่ใจ ให้มันสะกิดใจตัวมันเองนะ มันกลับไม่ยอมรับ มันไม่ยอมรับว่าอันนี้เป็นธรรมาวุธ มันว่าพระอรหันต์ทำไมเหย่ ๒ คำ ทำไมพระอรหันต์โทษ? ทำไมพระอรหันต์เห็นไหม นี่กิเลสมันปิดตา

กิเลสมันปิดตา มันไม่ยอมรับ แต่ถ้าเป็นลุ่มลุ่มกันไปลุ่มลุ่มกันมา มันจะยอมรับนะ นั่นก็ลุ่มลุ่มมา นี่ก็ลุ่มลุ่มไป เอ้อเนาะ หั้นเนาะ หั้น หั้นช้ายหั้นขวา แล้วจะหั้นไปไหนกัน นี่พระอรหันต์



ธรรมของพระอรหันต์ต้องอยู่ในใจของพระอรหันต์ ธรรมของพระอรหันต์ถ้าไปอยู่ในนักวิชาการ อยู่ในความคิด มันก็เป็นความคิด

ในมุตโตทัยข้อที่ ๑ เห็นไหม ธรรมของพระพุทธเจ้าเป็นธรรมที่บริสุทธิ์ ถ้าผู้ที่ยังไม่สามารถชำระกิเลสได้ ดวงใจนั้นเป็นกิเลสทั้งหมด จะคุยธรรมขนาดไหนก็แล้วแต่ มันต้องเจือไปด้วยกิเลสของตัว มันต้องเจือด้วยความคิดของตัวเองที่คิดอยู่นั้นตลอดไป ความคิดอันนั้นมันต้องคือกิเลส ความคิดเห็นไหม ความคิด ความผูกมัด ชั้นชั้นอันนั้นมันยังเป็นกิเลสอยู่ มันต้องมีความเจือปนกันไปตลอดเวลา ความคิดอันนั้นออกไปมันถึงไม่บริสุทธิ์ใจ นี่มุตโตทัยข้อที่ ๑ ขององค์หลวงปู่มั่น

แต่ธรรมของพระพุทธเจ้าประเสริฐอยู่แล้ว ประเสริฐจริงๆ แล้วพระพุทธเจ้าว่าอย่างนั้น “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ต้องเอาตนพ้นได้ก่อนถึงเป็นผู้ชี้แนะคนอื่นได้” ครูบาอาจารย์ก็เหมือนกัน บอกว่า “ต้องสิ้นสุดก่อน ต้องทำให้กิเลสหมดไปแล้ว ต้องให้ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนให้ได้ก่อน ถึงจะสอนคนอื่น” ท่านห้ามสอนใจ

แต่วิชาการไม่พูดอย่างนั้น วิชาการบอกว่าเป็นคนเห็นแก่ตัว อยู่ให้เขาเลี้ยงด้วยปัจจัย ๔ มาตลอด ทำไมสอนเขาไม่ได้ เห็นไหมคำสอนเขา ผู้ที่ปฏิบัติจะรู้เรื่องหลักความจริงว่า ความกังวล นิเวศธรรมจะเกิดขึ้นมาอย่างไร ถ้ารักษาจิตขึ้นมาให้ดีๆ ขึ้นมา จิตขึ้นมาๆ สูงขึ้นมา มันเจริญขึ้นมาอย่างไร วุฒิภาวะของจิตมันเจริญขึ้นไปได้อย่างไร เห็นไหม แล้วไม่รู้จริงต้องให้ครูบาอาจารย์กระหนาบกัน ต้องกระหนาบขนาดนั้น แต่ก็ยังว่าเป็นความโง่ธง

เป็นความโง่ธงมันเป็นเป็นกิริยา แต่เนื้อหาเหมือนกับ.. น้ำกรดนี้เห็นไหม ในน้ำกรดมันน้ำเหมือนกัน น้ำกรดกับน้ำนี้เหมือนกัน อยู่ในตัวมันเองไม่มีปฏิกิริยา ลองไปส้อมให้มันเกิดปฏิกิริยา แต่น้ำนี้เวลาสาดไปกับอย่างอื่น มันจะมีปฏิกิริยาเหมือนน้ำกรดใหม่ น้ำกรดนั้นคือความโลภ ความโง่ธง ความหลง เห็นไหม มันกัดกร่อนกัดทุกอย่างพุ่งไปหมดเลย แต่น้ำสาดไปก็กิริยาของการสาดใจ มาว่าเป็นความโง่ธง

น้ำเป็นน้ำบริสุทธิ์ มันชำระล้างน้ำกรดได้อีกต่างหาก น้ำกรดสาปไปแล้วสกปรก เอน้ำของ  
ธรรมนี้ล้างออกไป แต่ก็ใช้น้ำเหมือนกัน นี่วิชาการเข้าไม่ถึง มันละเอียด มันลึกซึ้ง มันอยู่ในหัวใจ  
นั่นนะ แล้ววิชาการก็เข้าไม่ได้เพราะอะไร?

เพราะวิชาการนี่ก่อนจะเรียนมา มันเรียนด้วยกิเลสก่อน คนเรามีกิเลสอยู่ทั้งนั้น แล้วเรียน  
วิชาการ เรียนทุกอย่างมา เรียนเข้ามามันก็สะสมด้วยกิเลส มันคัดแปลงเป็นเครื่องมือของมันอยู่อีกทีหนึ่ง  
กิเลสมันอยู่หลังวิชาการนั้น วิชาการนั้นก็เลยเป็นเครื่องมือของมันออกมาจาก เรียนธรรมก็เหมือนกัน  
ถึงเป็นไปไม่ได้ เรียนขนาดไหนก็ไม่รู้ เรียนขนาดไหนก็เป็นจินตมยปัญญา เห็นไหม อย่างสูงนะ อย่าง  
ต่ำขึ้นมาเป็นสุตมยปัญญา คือการศึกษาเล่าเรียนมา แล้วจินตนาการเข้าไป

ถ้าเป็นภวานามยปัญญา จนกว่ากิเลสจะขาดออกไปนั้น นี่ภวานามยปัญญา ธรรมจักรอันนี้มัน  
สำคัญที่สุด ความสำคัญอันนี้มันเข้าไปชำระกิเลส พอกิเลสมันสิ้นออกไปจากใจแล้ว นั่นล่ะพระ  
อรหันต์ จะแสดง โกรธไม่แสดง โกรธมันอยู่ที่ว่าเป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์

ถ้าสิ่งที่เป็นประโยชน์ ผู้รู้ที่มีอยู่จะบอกว่าสิ่งนั้นผิดสิ่งนั้นถูก ให้นักวิชาการมันได้คิดใจ ไม่ใช่  
ว่ามันนี่มันว่ามันแน่ มันรู้ไปหมดแล้วเห็นไหม คุยกันมา ๓ ชั่วโมง ๔ ชั่วโมงไม่มีอารมณ์โกรธแม้แต  
นิดเดียว มาเหย่พระป่า มาเหย่ผู้ที่ว่าแสดงตน ประกาศตนว่าเป็นพระอรหันต์นี้มันจะมีอารมณ์โกรธ  
ไหม

“ธรรมาวุธ” ธรรมาวุธ รู้จักธรรมาวุธไหม? ไม่รู้จัก คนไม่รู้จักธรรมาวุธภวานาไม่เป็น ถ้าคน  
รู้จักธรรมาวุธ... ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรมานพระ? เห็นไหม ทรมานพระทั้งนั้นเลย  
เวลาทรมานพระ ไล่ด้วยนะ ขนาดพระขนาดฆ่าตัวตายนะ ดูพระพุทธเจ้าตลอดเวลา เห็นไหม นั่งมอง  
“ลูกเราจะมีประโยชน์อะไร?” ไล่ออกไปเลย เสียใจจนจะไปกระโดดหน้าผาตาย

จะกระโดดหน้าผาตาย พอได้คิดแล้ว พอได้คิดก็ไปค้ำอยู่หน้าผาเลย “สิ่งนั้นตายแล้วได้อะไร  
ขึ้นมา?” ไปแสดงธรรมจนสำเร็จเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา เห็นไหม ต้องใช้อะไร ต้องใช้การปลุกหัวใจ

นั่นตื่นขึ้นมาจากความนอนเนื่องใจ ใจนั้นมันนอนเนื่อง มันอยู่ในร่างกายนั้น มันมองแต่สิ่งนั้น มันนอนใจ พระพุทธเจ้าถึงไล่ออกไปเลย ไล่ออกไป พระอะไรที่ไปนั่งดูพระพุทธเจ้าอยู่ตลอดเวลา นั่นนะ

แล้วพระพุทธเจ้านี้ โกรธไหม ขนาดไล่หนีนี้ โกรธไหม แล้วยังเอ็ดด้วย จนพระองค์นั้นจะไปกระโดดหน้าผาตาย นั่น ใจธรรมมาวุธ เห็นไหม อาวุธของผู้ที่มีธรรม ผู้ที่มีธรรมจริงถึงกล้าใช้อาวุธนี้จริง ใช้อาวุธแล้วเป็นประโยชน์ขึ้นมา

แต่ผู้ไม่มีธรรม เห็นไหม ขยาย ขยายกันไปก็ขยายกันมา แล้วก็ยังมีว่าสิ่งนั้นถูกต้องนะ แล้วยังว่าเลย กลับมาออกทีวีทั่วประเทศไทย ขยายกันมา ๓ ชั่วโมง ๔ ชั่วโมง แหม ไม่มีอารมณ์เลย นี่หรือคือพระอรหันต์ แล้วไม่ประกาศตนเพราะประกาศไม่ได้ การประกาศตนเป็นอาบัติ เขาว่าเป็นอาบัติ

แต่ทำไมการประกาศกับการบอก อาจารย์มหาบัวว่าท่านเป็นการบอก ว่า ท่านวันนั้นๆ ถ้าไม่บอกวันนั้น ใครกินข้าวอ่อมจะรู้ว่าวันไหนอ่อม เราเกิดมานี้ วันนั้นกินข้าวอ่อมกันที่มือนั้น มือนั้นกินข้าวที่ไหนๆ จำไม่ได้หรือ เพียงแต่บอกว่าเคยกินข้าวที่มือนั้นๆ ที่ไหน

นี่ก็เหมือนกัน ปฏิบัติมาอ่อมวันไหนมันถึงเป็นปัจเจกตั้ง ถ้าไม่มีตรงนี้เป็นพระอรหันต์ไม่ได้ เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาเพราะต้องรู้ว่าเส้นที่ไหน ขาดที่ไหน จบการประพฤติปฏิบัติของพรหมจรรย์ ตรงไหน แล้วมันจะฝังใจตรงนั้น เห็นคุณใจ

หลวงปู่ขาวบอกว่า “อยู่ทางเหนือแล้วพิจารณาข้าวใจ พิจารณาข้าวจนมันขาดออกไป จนเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาละ แล้วจะออกมาจากถิ่นนั้น มันอาลัยอาวรณ์ มันไปไม่ได้ มันเห็นคุณของชาวบ้าน แถวนั้นที่ว่าท่านได้บิณฑบาตเลี้ยงตนเองมา จนพิจารณาจนสมุจเฉทปหาน อวิชชาขาดออกไปจากใจ ด้วยการวิปัสสนาข้าวอันนั้น” แล้วจะออกมาจากที่นั่นอาลัยอาวรณ์มาก อาลัยอาวรณ์มาก เห็นไหม นี่มันผูกพัน (เทพสิ้นสุดเพียงเท่านั้น)